DET JURIDISKE FAKULTET
UNIVERSITETET I BERGEN

NOTAT

til

Fakultetsstyret

Jnr. Arkiv	Sak nr. 73/15 Styremøte 08.09.2015

SPESIALEMNER. OVERSIKT OVER UTVALGTE DATA.

Det er fakultetsstyret selv som oppretter og nedlegger emner. Ved behandling av søknader om opprettelse av spesialemner, har styret ved enkelte anledninger uttrykt et ønske om et bredere beslutningsgrunnlag enn det som framkommer av den enkelte søknad. Det er ikke ytterligere presisert hvilke typer data man etterspør.

Studieadministrasjonen har på dette grunnlaget satt sammen en oversikt over det som anses å være sentrale data knyttet til spesialemnene siden den modellen vi har i dag ble opprettet med virkning fra høsten 2008. Det primære formålet er å forsyne styret med et bedre beslutningsgrunnlag for framtidige saker om opprettelse og nedleggelse av spesialemner. Notatet vil også kunne fungere som grunnlag for en drøftelse og eventuell utforming av generelle retningslinjer for opprettelse, drift og nedleggelse av spesialemner.

Oversikten ble presentert for Studieutvalget som uttalesak i møtet den 25. august 2015 i samme form som den foreligger her. SU uttalte til saken:

> SU takker for oversikten og ber om at materialet oversendes 3+2-komiteen, som kan tenkes å ha andre prioriteringer og legge andre hensyn til grunn for videre drift av spesialemner.
> SU ser det ikke som sin oppgave å legge rammer eller sette grenser for spesialemnene.
> SU er særlig opptatt av å opprettholde engelskspråklige spesialemner, som er grunnlaget for at vi kan vise til gode tall for utveksling.
> SU ønsker også at de ikke ubetydelige administrative kostnadene med driften av et høyt antall spesialemner skal synliggjøres og tillegges vekt i den samlete vurderingen av emnene.

I overensstemmelse med dette vil oversikten bli oversendt studieordningskomiteen med merknadene fra Studieutvalget og eventuelle merknader fra fakultetsstyret.

Det vises til vedlagte saksframstilling.

I samsvar med den framlagte oversikten inviterer dekan og fakultetsdirektør fakultetsstyret til å gjøre slikt

Vedtak:

Fakultetsstyret tar orientering til etterretning.

Dekan

Fakultetsdirektør

Spesialemner – oversikt til fakultetsstyret høsten 2015

Innhold

Innledning 1
Fra administrasjonens synspunkt 1
Produksjon av studiepoeng 3
Produksjonen fordelt på studentgrupper 5
Kostnader knyttet til spesialemner 7
Inntekter knyttet til spesialemner 7
Har vi (for) mange spesialemner? 7
Interne/eksterne emneansvarlige – oversikt 11
Kostnader til ekstern undervisning og sensur – oversikt 12
Vurderingsformer i spesialemnene – oversikt 13

Innledning

Studieutvalget og fakultetsstyret har bedt[1] om oversikt over ulike sider ved spesialemnene. Bestillingen er nokså vag, men avgrenses mot den spesialemnevalueringen som ble gjennomført og presentert i 2013.

Vi ser på emnenes produksjon fra revisjonen i 2008 til og med vårsemesteret 2015. Det er en nokså stor tabell, der det også framgår hvilke emner som har blitt opprettet og nedlagt i perioden, samt at engelskspråklige emner er identifisert. Her er også en framstilling der produksjonen er fordelt på de tre hovedgruppene studenter vi har (egne masterstudenter, innreisende og «andre»). Vi ser på fordelingen av interne/eksterne emneansvarlige (vedlegg 2). Videre ser vi på kostnader knyttet til undervisning og sensur (vedlegg 3). Til sist er det med en oversikt over prøvingsformer, herunder obligatorisk undervisning.

Allerede her kan bemerkes at for en del kostnader mangler vi data som kan knytte dem til de enkelte emner – oversikten her blir i så måte mangelfull. (Fra 2015 har vi etablert en ordning der kostnader knyttet direkte til driften av spesialemner, knyttes til det enkelte emne også i regnskapene.)

Fra administrasjonens synspunkt

«Administrative kostnader» er vanligvis en samlebetegnelse på kostnader som «ikke regnes med» og de fordeles gjerne nokså jevnt over de forekomstene som omfattes. Når det gjelder spesialemner, fordeler de seg i realiteten ikke så jevnt. Noen emner utmerker seg med større administrative kostnader enn andre. Generelt gjelder at en del emneansvarlige forholder seg nokså distansert til oppgaven og vi opplever en del nokså ressurskrevende hasteoppdrag og brannslukking. Det er vanskelig å få til en god «strømlinjeforming» av driften av disse emnene. Tatt i betraktning at det er

[1] I Fakultetsstyret har ønsket kommet til uttrykk i tilknytning til behandling av søknad om opprettelse av nye emner. Studieutvalget ba i sak 53/14 om en samlet oversikt over ressursbruk og fordeling blant spesialemnene.

tale om ca. 50 emner og at de skal håndteres av to administrativt ansatte som også har andre oppgaver, er det etter hvert nødvendig med mer oppfølging av kursansvaret.

Det er også sterkt ønskelig med en mer ensartet utforming av prøvingsformer, herunder obligatorisk undervisning. Ved revisjonen av spesialemnene i 2008 var det både tenkt og sagt at disse emnene skulle være «laboratorier» for utvikling og utprøving av prøvingsformer. Slik har de i liten grad fungert, på tross av at vi ser en rekke utslag av kombinasjoner av prøvingsformer.

For spesialemnene har vi den særlige ordningen at de som hovedregel har eksamen hvert semester. Det henger sammen med to forhold: Det ene er at våre studenter har behov for å kunne ta dem både vår- og høstsemesteret i femte studieår. Det andre er at vi har sett at ved å tilby ordinær eksamen i mellomliggende semestre i stedet for kontinuasjonseksamen, har vi kunnet nå grupper av «andre» som ønsker å ta disse eksamenene, og som har bidratt til studiepoengproduksjonen. (Hvis vi ikke har eksamen hvert semester, må vi tilby kontinuasjonseksamen til dem som ikke fikk gjennomført sin eksamen, eller som strøk.)

I kombinasjon med undervisning annethvert semester, har denne ordningen bydd på utfordringer – det gjelder i første rekke der elementer i undervisningen inngår i prøvingen – enten «bare» som obligatoriske arbeidskrav eller som deler av selve eksamen. Fakultetsstyret vedtok i 2008[2] noen rammer for eksamensordningen i spesialemner:

1. *Spesialemnene skal som hovedregel ha 4 timers skoleeksamen. Der faglige hensyn tilsier det, kan det fastsettes andre ordninger.*
2. *I spesialemner der det bare er skoleeksamen, holdes eksamen hvert semester.*
3. *Der eksamensordningen er integrert i undervisningen, tilbys* ***enten***
    a. *ordinær skoleeksamen neste semester* ***eller***
    b. *forlenget frist/kontinuasjonseksamen i undervisningssemestrene – avhengig av eksamensform.*
4. *Emner som har obligatoriske arbeidskrav må* ***enten***
    a. *i semester uten undervisning*
        i. *tilby eksamen uten slike krav,* ***eller***
        ii. *gjennomføre obligatoriske arbeidskrav i tillegg til eksamen*

    eller

    b. *tilby forlenget frist/kontinuasjonseksamen i undervisningssemestrene, der obligatoriske arbeidskrav ikke lar seg gjennomføre utenom undervisningssemestrene*
5. *I spesialemner der det tilbys kontinuasjonseksamen, jfr. pkt. 3 og 4, kan denne tilbys i form av hjemmeeksamen + muntlig.*

Disse rammene har vært utfordret og til dels overskredet, og vi står i dag med en flora av prøvingsformer der ikke alle er innenfor disse opprinnelige rammene – se vedlegg 4. Vi ser også at alternativet i 3.a og i 4.a.i fører til uheldige tilpasninger fra studentenes side: De følger undervisning uten å oppfylle obligatoriske arbeidskrav, så tar de eksamen semesteret etter, da det ikke er slike krav.

Studieadministrasjonen vil gjerne komme tilbake med en sak der det foreslås konkrete endringer knyttet til enkelte emner. Disse forslagene vil bli utarbeidet i samarbeid med de respektive emneansvarlige. Videre vil vi vurdere å foreslå modeller for å få til en bedre struktur i de emneansvarliges oppfølging av driften av emnene.

[2] Sak 57/08, 25. juni 2008.

Produksjon av studiepoeng

I tabellen under her er emnene sortert etter antall studiepoeng de har produsert i perioden. Vi ser at de 11 største emnene står for mer enn 50 % av produksjonen. Vi ser også at fire av våre fem emner som er større enn 10 studiepoeng, befinner seg i denne toppgruppen

På listen er det i alt 61 emner, 51 av dem er fortsatt i drift som spesialemner. Tre er praksisemner (JUS325 Rettshjelp, JUS329 Universitetspedagogisk veiledning og JUS330 Prosedyrekonkurranse). 48 er ordinære spesialemner. Av disse 48 er 27 engelske.

Dersom fakultetsstyret ser for seg en målsetning om å begrense antallet spesialemner, vil det være nærliggende å ta utgangspunkt i denne oversikten. Den vil likevel ikke gi entydige retningslinjer med hensyn til hvilke emner som bør videreføres eller hvilke kriterier som bør legges til grunn for en slik vurdering. For det første er det variasjon i hvor lenge emnene har vært i drift, samlet studiepoengproduksjon er følgelig ikke en pålitelig målestokk, man må i tilfelle se på produksjonen i gjennomsnitt pr semester – det er ikke gjort her.

Den 15. mars 2007, sak 23/07, vedtok fakultetsstyret den framlagte valgemneinnstillingen som grunnlag for det videre arbeidet med spesialemnene. I innstillingen var det satt opp kriterier for opprettelse og nedleggelse av emner:

> Ved forslag om nedleggelse eller opprettelse av spesialemne, legges det vekt på disse momentene:
> - om kursansvarlig har førstestillingskompetanse
> - om kursansvarlig underviser
> - om det er overvekt av eksterne lærere
> - fagets rolle i studiet som helhet
> - om det fins tilsvarende fagtilbud tilgjengelig ved andre norske universiteter
> - arbeidsmarkedets behov og øvrig samfunnsrelevans
> - hvor mange studenter som har møtt til eksamen/kan ventes til kurset
> - sammenheng med emnebank for masteroppgave

Vi har ikke gjennomført noen systematisk evaluering av emnenes «eksistensberettigelse» - særlig når det gjelder de engelskspråklige emnene har vi sett mangfoldet som en verdifull kapital når det gjelder å etablere samarbeidsavtaler for utveksling. Denne siden av spesialemnene har vært en udelt suksess – vi har UiBs beste tall for utveksling.

Det er likevel mulig at vi bør se nærmere på omfanget porteføljen har nå, eventuelt også håndheve den oppfølgingen styret vedtok i 2007.

Her skal også bemerkes at vi står foran en studiereform. Det skal være spesialemner der også, men det er mulig de vil ha en sterkere tilknytning til programmet for øvrig. Dette kan innebære at kriteriene for opprettholdelse eller nedleggelse av emner bør være noen andre i den modellen enn det vi kan se for oss nå.

De 11 beste:

JUS254-2-A	Politirett
JUS257-2-A	Grunnl. selskapsrett
JUS261-2-A	Konfliktmekling
JUS251-2-A	Arbeidsrett I
JUS256-2-A	Skatterett I
JUS325	Rettshjelp
JUS255-2-A	Påtalerett
JUS278-2-A	Comp. Private Law
JUS276-2-A	Human Rights Law
JUS329	Universitetsped veil
JUS256-2-B	Skatterett II

De har produsert mellom 2170 og 6920 studiepoeng i perioden og står for 50,7 % av produksjonen.

De 10 nest beste:

JUS280-2-A	Alternative Dispute
JUS271-2-A	Energy Law
JUS272-2-A	American Law
JUS258-2-B	Competition Law
JUS282-2-A	Interna. Bus. Contr.
JUS283-2-A	Arbitration
JUS250-2-C	HR Welfare State
JUS257-2-B	Aksjeselskapsrett
JUS281-2-A	Comp. Const. Law
JUS251-2-B	Arbeidsrett II

De har produsert mellom 1510 og 2020 studiepoeng i perioden og står for 20, 8 % av produksjonen.

De 10 tredje beste:

JUS277-2-B	International Copy
JUS279-2-A	Transnat.Comm I
JUS260-2-D	Markedsføringsrett
JUS275-2-A	Terrorism
JUS273-2-A	Legal Philosophy
JUS270-2-A	Economic Analysis
JUS260-2-B	Opphavsrett
JUS350	EU and EEA Int...
JUS250-2-B	Autonomi og tvang
JUS250-2-A	Helserett: Ytelser

De har produsert mellom 910 og 1490 studiepoeng i perioden og står for 15,3 % av produksjonen.

Ni av disse er operative. Fem engelske, fire norske.

De 10 fjerde beste:

JUS277-2-A	Intro Copy
JUS273-2-C	Law and Justice
JUS258-2-A	Konkurranserett
JUS259-2-A	Internasj. privatret
JUS279-2-B	Transnat. Comm II
JUS253-2-A	Kommunalrett I
JUS260-2-C	Kjennetegnsrett
JUS251-1-A	Arbeidslivets rett
JUS260-2-A	Design og patent
JUS274-2-A	Comp Comp L&Ec1

De har produsert mellom 560 og 785 studiepoeng i perioden og står for 8 % av produksjonen.

Ett av disse er ikke et spesialemne (Arbeidslivets rett), men driftes som et tilbud til bachelorprogrammer, som en spin-off av det ene arbeidsrettsemnet. Det knytter seg altså bare marginale kostnader til dette emnet. Her er fire engelske emner. Ett av dem er på 5 studiepoeng (Intro Copy) – det har alminnelig god studentsøking, men scorer altså lavt på samlet produksjon grunnet lite omfang.

De 10 femte beste:

JUS263-2-A	Børs- og verdipapir
JUS265-2-A	Planrett
JUS262-2-A	Trygderett
JUS288-2-A	International Criminal Law
JUS252-2-B	Komm.kontr. II
JUS285-2-A	EU and EEA Public Procur
JUS252-2-A	Komm.kontr. I
JUS264-2-A	God forvaltningsskikk
JUS287-2-A	EU and EEA Commercial L
JUS271-2-B	Comparative Energy law - R

De har produsert mellom 210 og 450 studiepoeng i perioden og står for 4 % av produksjonen.

Tre av dem er opphørt, fire er engelskspråklige emner opprettet de to siste årene. Vi har igjen Planrett, Trygderett og God forvaltnignsskikk. Det siste ble opprettet i 2012, og var ute av drift i 14/15 pga permisjon, Planrett ble opprettet i 2012 og har følgelig ikke vært operativt hele perioden. Trygderett har vært operativt hele perioden, men gjennomgående lave studenttall.

De 10 siste på listen med hensyn til samlet produksjon:

JUS330	Prosedyrekonk
JUS273-2-B	Rettsteori
JUS253-2-B	Kommunalrett II
JUS286-2-A	Constitution and Politics
JUS291-2-A	EU and EEA State Aid Law
JUS284-2-A	Criminology
JUS289-2-A	International Civil Procedure
JUS290-2-A	Common and Civilian Influen
JUS283-2-B	Arbitration II
JUS261-2-B	Konfliktmekling II

De har produsert mellom 30 og 180 studiepoeng i perioden og står for 1,2 % av produksjonen.

Fem av disse er opphørt (lysere skrift), fire er startet opp de to siste årene, alle engelske. Så er prosedyrekonkurransen med, den er dels utenfor fakultetets kontroll, det gjelder eksterne konkurranser som gjøres til spesialemne hos oss etter visse retningslinjer.

Produksjonen fordelt på studentgrupper

Av spesialemneutredningen punkt 7.2 går det fram at disse emnene tar sikte på flere målgrupper: Den viktigste er våre egne masterstudenter, MAJUR og MAJUR-2, den andre sentrale målgruppen er innreisende utenlandske studenter, INTL-JUS. Dernest trekkes fire andre grupper fram: studenter i rettsstudiet ved juridisk fakultet i Oslo eller Tromsø, ferdige jurister, studenter ved UiB med studierett til et bachelorprogram og som har bestått minst 120 sp i programmet, studenter ved UiB med studierett til et masterprogram og avsluttet bachelorgrad. Disse fire typene samles under paraplyen «særskilt opptak til spesialemne» med studieretten JUSVALG.

En gjennomgang av rapportert produksjon i perioden fra H08 til V15 (Kilde: FS581.002 uten gjentak), viser følgende fordeling mellom disse gruppene:

Studieår	Totalt antall sp	JUSVALG	INTL-JUS	MAJUR[3]
08/09	10190	730	3375	6085
09/10	10855	960	3270	6625
10/11	11480	1295	3105	7080
11/12	12370	1220	4405	6745
12/13	14712	2035	5435	7242
13/14	14235	1330	6515	6390
14/15	13765	1720	5770	6275

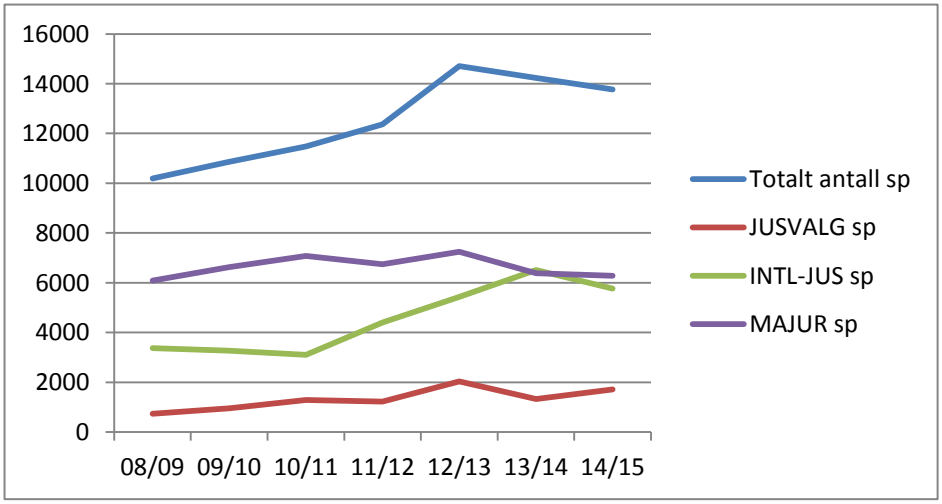

Vi ser at gruppen INTL-JUS – altså innvekslingsstudentene står for en produksjon som nå er i nærheten av det våre egne studenter produserer i spesialemnene. Gruppen «andre» (JUSVALG) er markant mindre, men ikke uten betydning for den samlete produksjonen. Antallet i denne gruppen er jevnt økende, inneværende semester ser vi en betydelig økning:

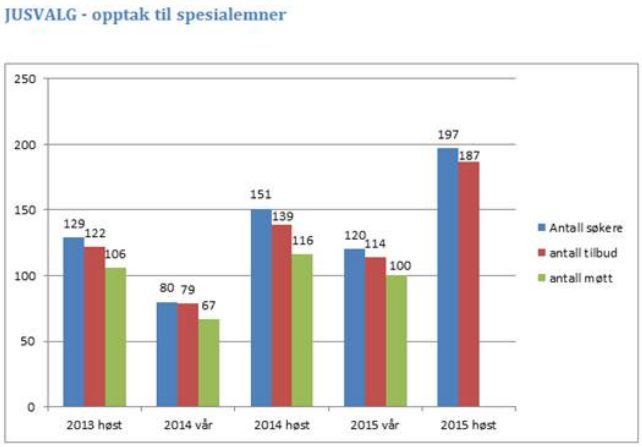

Tabellen viser utviklingen i antall søkere fra 2013 høst og t.o.m. 2015 høst. Møtt-tallene for høsten 2015 vil ikke være tilgjengelige før etter 1. september.

[3] Tallene for MAJUR er framkommet ved at tall for JUSVALG og INTL-JUS fra FS581.003 er trukket fra totaltallene fra FS581.002.

Det som imidlertid er karakteristisk for gruppen JUSVALG, er at i motsetning til MAJUR og INTL-JUS, tar de oftest sikte på å gjennomføre ett eller to emner det semesteret de har opptak hos oss – forventet gjennomsnittlig produksjon er altså noe lavere i den gruppen enn i de to andre.

Kostnader knyttet til spesialemner

Kursansvaret for spesialemner honoreres med 10 timer/år.

Hovedregelen om **undervisning** i spesialemner tilsier at det tildeles 1,5 timer pr studiepoeng[4] for norskspråklige emner og 2 timer pr studiepoeng for engelskspråklige. Det gir (avrundet) 16 – respektive 20 – timer undervisning i emner på 10 studiepoeng.

Vi har ingen samlet oversikt over i hvilken grad denne normen overholdes, men kan konstatere at i alle fall i noen emner overskrides den.

Det varierer svært mye hvordan undervisningen fordeler seg mellom interne og eksterne lærere. Slik regnskapene er organisert, har vi ikke en samlet, sammenlignbar oversikt over kostnader for både interne og eksterne lærekrefter. Under her er satt inn en oversikt over fakturert undervisning. Den gir ikke et fullgodt bilde av emnenes kostnadsside, men belyser den store variasjonen som fins.

I tillegg har vi kostnader til **reise og opphold**. I regnskapene er disse ikke knyttet til enkelte emner, alle posteringene er knyttet til «spesialemner» og det vil være et svært stort arbeid å spore disse utgiftspostene til «riktig» emne, det vil antakelig ikke kunne gjøres fullstendig. Fra 2015 er denne ordningen endret, og hvert emne har en egen identitet i regnskapene. Studieåret 2014/2015 har vi regnskapsført NOK 416 782 til reise og opphold for eksterne lærere.

Vurderingsformen varierer noe, men de fleste emnene har ordinær skoleeksamen hvert semester. En slik skoleeksamen medfører en time sensurutgifter pr kandidat møtt til eksamen. Se ellers oversikt over vurderingsformer i vedlegg.

Inntekter knyttet til spesialemner

Alle våre emner finansieres i kategori E, det vil si at produksjonsbaserte overføringer til institusjonen er NOK 44 000[5] pr produsert årsekvivalent (60 studiepoeng). Studieåret 14/15 produserte spesialemnene nær 230 årsekvivalenter, tilsvarende et bidrag på vel NOK 10 mill til institusjonen. Fakultetet mottar en nærmere bestemt andel av dette – for tiden ca 75 %.

Har vi (for) mange spesialemner?

I motsetning til de obligatoriske emnene, vil spesialemner typisk ha få studenter hver. De faste kostnadene med å drifte et emne, blir følgelig relativt høye på spesialemner. Det kan tale for å redusere antallet emner. Det er også en del av forklaringen på at hvert emne har mindre undervisning enn det som er normen i obligatoriske emner.

Vi kunne tenke oss at en reduksjon i porteføljen «bare» fører til at studentene velger andre emner – hos oss. Vi ville antakelig se *litt* av en sånn effekt, men det kan være grunn til å regne med at studenter som ikke finner det emnet de ønsker å ta hos oss, reiser et annet sted for å ta det der.

---

[4] Dette er en «regel» som er utledet av ressursrammene som ble lagt for obligatoriske emner i 2003 – der ble forelesningskvoten satt til 1,5 timer pr studiepoeng. Denne «nøkkelen» ble senere implementert i spesialemnene, uten ytterligere vurderinger.

[5] http://dbh.nsd.uib.no/dokumentasjon/kategorier.action

Tilsvarende gjelder for innvekslingsstudenter: Dersom de ikke finner interessante fagtilbud hos oss, reiser de et annet sted. Vi befinner oss altså i en konkurransesituasjon, og vi må kalibrere vårt tilbud med sikte på en god balanse mellom tilbud og kostnader.

Spesialemnene har også vært holdt fram som en særlig godt egnet arena for å presentere forskningsfronten i undervisningen. Dette formålet er utvilsomt oppfylt i noen emner – i andre kan det synes som om dette aspektet kommer mer i bakgrunnen. Dette momentet er likevel relevant ved en vurdering av porteføljen.

Se ellers hvilke vurderinger som ble gjort i 2007 av valgemnekomiteen og fakultetsstyret. Innstillingen fins her: http://www.uib.no/jur/62631/relevante-dokumenter

	Emnekode	Emnekortnavn	Stp	V15		H14		V14		H13		V13		H12		V12		H11		V11		H10		V10		H09		V09		H08		Til sammen		Produsert sp
				Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt		Møtt	Stått	
11	JUS254-2-A	Politirett	20	7	7	46	46	9	9	38	36	16	15	46	45	10	7	40	37	8	7	54	51	10	9	44	42	5	4	34	31	367	346	6920
15	JUS257-2-A	Grunnl. selskapsrett	10	28	19	61	59	38	37	60	59	37	36	73	70	27	26	71	67	31	30	76	76	26	26	55	53	26	26	5	5	614	589	5890
24	JUS261-2-A	Konfliktmekling	20	17	17					24	24	1	1	26	26	1	1	28	28	1	1	19	19			42	42	30	30	38	38	227	227	4540
5	JUS251-2-A	Arbeidsrett I	10	11	10	73	71	25	23	43	42	15	14	60	60	19	18	60	58	12	11	59	57	12	11	37	35	7	7	32	32	465	449	4490
13	JUS256-2-A	Skatterett I	10	9	9	52	51	12	12	42	41	9	9	36	34	8	8	33	32	6	6	43	42	6	6	50	45	6	5	55	54	367	354	3540
58	JUS325	Rettshjelp	30	11	11									3	3	25	25			23	23			21	21	12	12	9	9	12	12	116	116	3480
12	JUS255-2-A	Påtalerett	10	2	2	45	45	13	13	35	30	18	16	37	33	5	5	35	34	10	9	47	45	12	12	49	43	8	6	27	25	343	318	3180
42	JUS278-2-A	Comp. Private Law	10			39	39			56	56	3	3	45	45	1	1	35	34			45	45	1	1	38	38	2	2	22	22	287	286	2860
39	JUS276-2-A	Human Rights Law	10	3	3	36	36			61	61	3	3	45	45	1	1	26	26	3	3	34	34	1	1	41	37	1	1	29	27	284	278	2780
59	JUS329	Universitetsped veil	15	26	26											24	24			36	36			39	39			30	30			155	155	2325
14	JUS256-2-B	Skatterett II	10	4	3	26	25	7	6	25	25	7	7	24	22	7	6	14	11	9	8	23	21	1	1	36	35	8	8	42	39	233	217	2170
45	JUS280-2-A	Alternative Dispute	10	1	1	31	31			57	57			48	48			32	32					14	14			19	19			202	202	2020
31	JUS271-2-A	Energy Law	10	28	28	1	1	3	3	44	42	1	1	31	29	4	4	48	44	0	0	15	13	1	1	17	14	1	1	21	20	215	201	2010
33	JUS272-2-A	American Law	10	30	30	0	0	30	30	0	0	29	28	0	0	24	24			23	23	0	0	20	20			27	27			183	182	1820
18	JUS258-2-B	Competition Law	10	2	2	24	23	40	40	0	0	36	31	0	0	30	30	1	0	13	13	0	0	11	11	0	0	21	21			178	171	1710
47	JUS282-2-A	Interna. Bus. Contr.	10	36	35	1	1	39	39	2	2	26	25	1	0	26	26	1	1	22	22	0	0	15	14			6	6			175	171	1710
48	JUS283-2-A	Arbitration	20	18	18			15	15			26	26			14	14			6	6			6	6							85	85	1700
4	JUS250-2-C	HR Welfare State	10	26	26	2	2	28	28	2	2	26	26	1	1	26	26			19	19			14	13	1	0	19	19	0	0	164	162	1620
16	JUS257-2-B	Aksjeselskapsrett	10	11	11	5	5	13	11	4	4	19	19	12	12	19	19	17	15	16	16	10	10	14	14	6	6	11	11	7	6	164	159	1590
46	JUS281-2-A	Comp. Const. Law	10	2	2	29	28			47	47	1	1	33	33	1	1	27	27					12	12			8	8			160	159	1590
6	JUS251-2-B	Arbeidsrett II	10	6	6	16	13	4	3	18	16	7	7	22	22	2	2	14	14	5	5	26	24	2	1	18	18	2	2	19	18	161	151	1510
41	JUS277-2-B	International Copy	10	32	31			29	29			22	22			13	13			15	15			19	19			20	20			150	149	1490
43	JUS279-2-A	Transnat.Comm I	10	2	2	35	33			43	43			30	30	0	0			24	24	0	0	8	8			3	3	5	5	150	148	1480
23	JUS260-2-D	Markedsføringsrett	10	1	1	27	27	3	3	13	12	3	3	18	18	7	7	17	17	1	1	17	17	6	5	13	13	3	3	19	19	148	146	1460
38	JUS275-2-A	Terrorism	10											35	34			31	30			23	23			26	26	1	1	31	29	147	143	1430
34	JUS273-2-A	Legal Philosophy	10	10	10	36	36	14	14			18	16			25	25	3	3	15	15	1	0	11	10	0	0	11	11			144	140	1400
30	JUS270-2-A	Economic Analysis	10	1	1	12	12	1	1	26	26	1	1	25	25			30	30	1	0	18	17	0	0	10	10			15	14	140	137	1370
21	JUS260-2-B	Opphavsrett	10	2	2	14	14	7	6	15	15	4	3	16	15	3	3	17	16	3	3	13	13	3	3	16	16	1	1	12	12	126	122	1220
61	JUS350	EU and EEA Int...	30																					*Utgår*		17	14			22	19	39	33	990
3	JUS250-2-B	Autonomi og tvang	10	6	6	7	7	6	6	9	9	13	13	6	6	12	12	1	1	7	7	10	10	5	5	3	3	5	5	6	6	96	96	960
2	JUS250-2-A	Helserett: Ytelser	10	4	4	5	5	10	10	6	6	5	5	9	9	3	3	7	7	13	13	6	6	8	8	2	2	7	7	6	6	91	91	910
40	JUS277-2-A	Intro Copy	5	24	23			27	25			22	22			17	17			19	19			24	24			28	27			161	157	785
36	JUS273-2-C	Law and Justice	10	16	16			18	18			17	15			11	10			6	6	0	0	4	4	0	0	9	9			81	78	780
17	JUS258-2-A	Konkurranserett	10	9	9	6	6	8	8	3	2	7	7	5	5	5	5	1	1	7	7	5	5	11	11	0	0	6	6	4	4	77	76	760
19	JUS259-2-A	Internasj. privatret	10	1	1	9	9	1	1	5	5	2	2	11	9	1	1	12	12			8	8	0	0	6	6	3	3	15	15	74	72	720
44	JUS279-2-B	Transnat. Comm II	10			20	20			20	19	0	0	14	14	1	1			12	11			1	1			2	2	0	0	70	68	680
9	JUS253-2-A	Kommunalrett I	10	9	9	3	3	6	6	3	3	8	8	4	4	7	7	3	3	5	5	6	5	3	3	2	2	5	5			64	63	630
22	JUS260-2-C	Kjennetegnsrett	10			6	5	4	4	6	6	0	0	8	8	3	3	8	8	2	2	4	4	0	0	10	10	1	1	9	9	61	60	600
1	JUS251-1-A	Arbeidslivets rett	10	5	4	4	4			5	5			1	1	4	4	12	11	1	1	5	5	2	2	4	4	1	1	14	14	58	56	560
20	JUS260-2-A	Design og patent	10	1	1	6	6	2	2	7	6	0	0	6	6	2	2	12	12	0	0	6	6	2	2	7	7	0	0	6	6	57	56	560
37	JUS274-2-A	Comp Comp L&Ec1	10	11	11			8	8			13	10	0	0	6	6			5	5			8	8	0	0	8	8			59	56	560
27	JUS263-2-A	Børs- og verdipapir	10					*Utgår*				4	4	5	5	11	10	4	4	4	4	4	4	5	5	2	2	7	7			46	45	450
29	JUS265-2-A	Planrett	10	2	2	24	24	1	1	8	8	1	1	6	6																	42	42	420
26	JUS262-2-A	Trygderett	10	7	7	3	3	6	6					3	2	3	3	5	4	3	3	0	0	5	5	5	5	3	3			43	41	410
54	JUS288-2-A	International Criminal Law	10	4	4	37	36																									41	40	400
8	JUS252-2-B	Komm.kontr. II	10																	*Utgår*		2	2	3	3	7	7	4	4	20	20	36	36	360
51	JUS285-2-A	EU and EEA Public Procure	10			21	21	9	9																							30	30	300
7	JUS252-2-A	Komm.kontr. I	10																	*Utgår*		1	1	2	2	4	4	3	3	21	18	31	28	280
28	JUS264-2-A	God forvaltningsskikk	10					9	9			5	5			10	10															24	24	240
53	JUS287-2-A	EU and EEA Commercial L	10			22	22																									22	22	220
32	JUS271-2-B	Comparative Energy law - I	10	1	1	20	20																									21	21	210
60	JUS330	Prosedyrekonk	15														3	3		3	3			3	3			3	3			12	12	180
35	JUS273-2-B	Rettsteori	10					*Utgår*						1	1					3	3	2	2	2	2	1	1	5	5			14	14	140
10	JUS253-2-B	Kommunalrett II	10					*Utgår*		0	0	4	4	2	1	2	2			1	1	1	1	4	3	1	0	1	1			16	13	130
52	JUS286-2-A	Constitution and Politics	10	6	6			7	7																							13	13	130
57	JUS291-2-A	EU and EEA State Aid Law	10	12	12																											12	12	120
50	JUS284-2-A	Criminology	10							*Bare én gang*		11	11																			11	11	110

	Emnekode	Emnekortnavn	Stp	V15		H14		V14		H13		V13		H12		V12		H11		V11		H10		V10		H09		V09		H08		Til sammen		Produsert sp
				Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt		Møtt	Stått	
55	JUS289-2-A	International Civil Procedur	10			11	11																									11	11	110
56	JUS290-2-A	Common and Civilian Influe	10	7	7																											7	7	70
49	JUS283-2-B	Arbitration II	10																			*Slått sammen*		3	3							3	3	30
25	JUS261-2-B	Konfliktmekling II																								12	12			9	9	21	21	0
	Til sammen pr semester			451	436	815	800	452	442	727	709	440	420	748	727	420	415	648	619	393	386	583	566	380	372	594	564	386	381	557	534	7594	7371	83110

Grønn tekst: Engelsk emne
Celle uten registrering: Eksamen har ikke vært tilbudt, eller det har vært ingen oppmeldte. 0: Ingen møtte til/besto eksamen, men der var oppmeldte
Kilde: FS581.002 Studiepoengstatistikk pr emne - nivåfordelt. 184-16-* Alle kandidater Gjentak ikke med

På disse 14 semestrene har spesialemnene produsert #### studiepoeng - det tilsvarer 1385 helårsekvivalenter, dvs 198 helårsekvivalenter/år.
Forventet produksjon ut fra opptakstall alene, skulle være 193 helårsekvivalenter/år (siden spesialemne"kvoten" er en halv årsenhtet for studentene).
Pr våren 2015 har vi et lite overskudd i produksjonen sammenlignet med 100 % normert produksjon.
I realiteten kunne vi vente langt mindre, ettersom mange reiser ut, og noen faller fra. Gjennomsnittsproduksjonen er også mindre enn 100 % (60 studiepoeng/år).
(Studieåret 13/14 var gjennomsnittsproduksjonen ved fakultetet 55,18 studiepoeng, dvs 92 % av full produksjon. [FS581.003 - Sted - uten gjentak.])
Dette innebærer at vårt tilbud av spesialemner til "andre" - særlig til innreisende utenlandske studenter - ikke er uten betydning for produksjonen i spesialemnene.

Vedlegg 2

Interne/eksterne emneansvarlige – oversikt

Engelske emner:

Emne	kursansvarlig	
	intern	ekstern
250-2-C	X	
258-2-B	X	
270-2-A		X
271-2-A	X	
271-2-B	X	
272-2-A		X
273-2-A	X	
273-2-C	X	
274-2-A		X
275-2-A		
276-2-A	X	
277-2-A		X
277-2-B		X
278-2-A		X
279-2-A		X
279-2-B		X
280-2-A		X
281-2-A		X
282-2-A		X
283-2-A		X
285-2-A	X	
286-2-A	X	
287-2-A	X	
288-2-A	X	
289-2-A	X	

Norske emner:

Emne	kursansvarlig	
	intern	ekstern
250-2-A	X	
250-2-B	X	
251-1-A	X	
251-2-A	X	
251-2-B	X	
253-2-A	X	
254-2-A	X	
255-2-A	X	
256-2-A		X
256-2-B		X
257-2-A		X
257-2-B		X
258-2-A	X	
259-2-A	X	
260-2-A		X
260-2-B	X	
260-2-C	X	
260-2-D	X	
261-2-A	X	
262-2-A	X	
264-2-A	X	
265-2-A	X	

Vedlegg 3

Kostnader til ekstern undervisning og sensur – oversikt

Norske emner:

Emne	kursansvarlig		kostnader undervisning				kostnader sensur inkl. oblig				Samlet
	intern	ekstern	H2012	V2013	H2013	V2014	H2012	V2013	H2013	V2014	
250-2-A	X			5870	5870	11868	2641,5	1467,5			27717
250-2-B	X					2967				4747,2	7714
251-1-A	X										0
251-2-A	X						17903,5	5283	13054,58	7120,8	43362
251-2-B	X						6750,5	2935	5340,6	890,1	15916
253-2-A	X					3600			1780,2	2373,6	7754
254-2-A	X		14675				24067		12503,4	3263,7	54509
255-2-A	X								11274,6	3830,1	15105
256-2-A		X					10859,5	4989,5	12758,1	3857,1	32464
256-2-B		X	5870				7337,5	2935	7417,5	2373,6	25934
257-2-A		X					22893	14675	20175,6	11274,6	69018
257-2-B		X		8805	8805			6457	2373,6	4153,8	30594
258-2-A	X						2347,5	2348	1780,2	2967	9443
259-2-A	X		2935								2935
260-2-A		X			23736		2641,5		7720,8	1483,5	35582
260-2-B	X										0
260-2-C	X							293,5	2373,6	2492,28	5159
260-2-D	X						7924,5	1174	3572,4	1780,2	14451
261-2-A	X		11941		13955		8211				34107
262-2-A	X										0
264-2-A	X			4402,5							4403
265-2-A	X						1761		2373,6		4135

Engelske emner:

Emne	kursansvarlig		kostnader undervisning				kostnader sensur inkl. oblig				Samlet
	intern	ekstern	H2012	V2013	H2013	V2014	H2012	V2013	H2013	V2014	
250-2-C	X					8805		9538,75			18344
258-2-B	X							13207,5			13208
270-2-A		X	22860		29670			293,5	8010,9		60834
271-2-A	X		17610		14835		8805		6527,4		47777
271-2-B	X										0
272-2-A		X									0
273-2-A	X										0
273-2-C	X										0
274-2-A		X		54297,5		54889,5		10015,75		6230,74	125433
275-2-A			7337,5				15408,75				22746
276-2-A	X		29350		41538			1100,62	18098,7		90087
277-2-A		X									0
277-2-B		X									0
278-2-A		X	29350		29670		16790,38	880,5	16615,2		93306
279-2-A		X	14675		14835		16142,5		15947,62		61600
279-2-B		X	14675		14835		inkl. i 279-2-A		7046,6		36557
280-2-A		X									0
281-2-A		X									0
282-2-A		X		27882,5		28186,5		7631	593,4		64293
283-2-A		X									0
285-2-A	X										0
286-2-A	X										0
287-2-A	X										0
288-2-A	X										0
289-2-A	X										0

Vedlegg 4

Vurderingsformer i spesialemnene – oversikt

Kode	Emnenavn	Sp	I emnebeskrivelsen om eksamen	I emnebeskrivelsen om oblig
JUS250-2-A	Velferdsrett	10	Oppgåva tel 50 %. 4 timars skuleeksamen tel 50 %. Oppgåva må vere godkjend før studenten kan ta avsluttande eksamen i emnet.	1) For alle skriftlege arbeid som skal reknas med i obligatoriske arbeidskrav, gjeld at heile oppgåva skal svarast på, og må fylle dei kvalitative og kvantitative minstekrava som er fastsett i «Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap.» 2) I løpet av kurset skal ei obligatorisk oppgåve besvarast og leverast inn. Tidsramma vert angitt i kurset. Oppgåva må vere godkjend før studenten kan avleggje avsluttande eksamen i emnet. 3) Underkjende elemente i dei obligatoriske arbeidskrava kan ikkje gjentakast før ved neste kurs. 4) Kursgodkjenning foreldest ikkje.
JUS250-2-B	Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren	10	I semestre med undervisning: Oppgave teller 50 %, fire timer skoleeksamen teller 50 % I semestre uten undervisning: Fire timer skoleeksamen.	1) For alle skriftlege arbeid som skal reknas med i obligatoriske arbeidskrav, gjeld at heile oppgåva skal svarast på, og må fylle dei kvalitative og kvantitative minstekrava som er fastsett i «Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap.» 2) I løpet av kurset skal ei obligatorisk oppgåve besvarast og leverast inn. Tidsramma vert angitt i kurset. Oppgåva må vere godkjend før studenten kan avleggje avsluttande eksamen i emnet. 3) Underkjende elemente i dei obligatoriske arbeidskrava kan ikkje gjentakast før ved neste kurs. 4) Kursgodkjenning foreldest ikkje. 5) I semestre uten undervisning, er det ingen obligatoriske aktiviteter.
JUS250-2-C	Health and Human Rights in the Welfare State	10	Paper 50 %, four hour school exam: 50 %. Resit next semester.	During the course, the students must •write a final paper (maximum 2000 words). The paper must be approved prior to the school exam.
JUS251-1-A	Arbeidslivets rett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS251-2-A	Grunnleggende arbeidsrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS251-2-B	Arbeidsrett fordypning	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS253-2-A	Kommunalrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skoleeksamen.	Ingen
JUS254-2-A	Politirett	20	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS255-2-A	Påtalerett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS256-2-A	Skatterett I	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS256-2-B	Skatterett II	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS257-2-A	Grunnleggende selskapsrett	10	Fire timer skoleeksamen.	Ingen
JUS257-2-B	Aksjeselskapsrett -	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skoleeksamen.	Ingen

	fordypning			
JUS258-2-A	Norsk konkurranserett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skoleeksamen.	Ingen
JUS258-2-B	Competition Law	10	Exam autumn and spring. Four hour school exam.	None
JUS259-2-A	Internasjonal privatrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skoleeksamen.	Ingen
JUS260-2-A	Design- og patentrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS260-2-B	Opphavsrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS260-2-C	Kjennetegnsrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS260-2-D	Markedsføringsrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skoleeksamen.	Ingen
JUS261-2-A	Konfliktmekling	20	Skoleeksamen Det tilbys kontinuasjonseksamen (tidsbestemmes konkret), ikke ordinær eksamen i mellomliggende semestre.	Tre notater á ca 900 ord skal leveres i kursets første del. To av tre notater skal være bestått. Det stilles krav til 75 % oppmøte på undervisningen. Det kreves både godkjente notater og godkjent oppmøte på undervisningen for å kunne gå opp til eksamen. Spørretimen på slutten av kurset (to timer) er ikke obligatorisk.
JUS262-2-A	Trygderett	10	Eksamen hvert semester. 4 timer skoleeksamen.	Tre notater á ca 900 ord skal leveres i kursets første del. To av tre notater skal være bestått. Det stilles krav til 75 % oppmøte på undervisningen. Det kreves både godkjente notater og godkjent oppmøte på undervisningen for å kunne gå opp til eksamen. Spørretimen på slutten av kurset (to timer) er ikke obligatorisk.**Feil! Bokmerke er ikke definert.**
JUS264-2-A	God forvaltningsskikk: Etikk, kommunikasjon og konfliktforståelse i forvaltningen	10	Skoleeksamen. Det tilbys kontinuasjonseksamen (tidsbestemmes konkret), men ikke ordinær eksamen i mellomliggende semestre.	To refleksjonsnotater å cirka 900 ord skal leveres to uker etter at undervisningen er avsluttet. Et av to notater må være bestått, og begge skal oppfylle kravet om "seriøst faglig forsøk". Krav om 80 % oppmøte på undervisningen. Studentene må møte første dag for å beholde plassen sin på kurset. Studenter som ikke møter første dag mister plassen sin, og plassen tilbys deretter til studenter på venteliste.
JUS265-2-A	Planrett	10	Skuleeksamen	
JUS270-2-A	Economic Analysis of Law	20	Exam each semester. Three hours school exam.	None
JUS271-2-A	Energy Law	10	Exam each semester. Four hours school exam.	None
JUS271-2-B	Comparative Energy law - Renewable energy and energy market	10	Exam each semester. Four hours school exam. **Type of examination** • semester with teaching: Written school exam (50 %), paper 50 % • semester without teaching: Written school exam (50 %), paper 50 %	During the course the students shall write a final paper of maximum 2000 words on a subject chosen by the student. The paper counts for 50% of the final mark while the four hours exam count for 50%
JUS272-2-A	American Law	10	Exam each semester. Four hours school exam.	None

JUS273-2-A	Legal Philosophy	10	Exams are held in teaching semesters only. Students who completed the exam in the teaching semester, but did not achieve a pass grade, or who due to Illness, pregnancy or other special circumstances were unable to sit the exam, are entitled to (re)sit the exam the following semester. Four hours school exam.	None
JUS273-2-C	Law and Justice	10	Exams are held in teaching semesters only. Students who completed the exam in the teaching semester, but did not achieve a pass grade, or who due to illness,pregnancy or other special circumstances were unable to sit the exam, are entitled to (re)sit the exam the following semester. Four hours school exam.	None
JUS274-2-A	Comparative Company Law & Economics 1: Theory and Structure	20	During the course the participating students will write one essay (home exam) of maximum 6000 words, minimum 5500 words - excluding literature list. After the course there is an oral exam on basis of the seminars. If there are more than 20 students, a school exam can be held instead of an oral exam. The final mark is made up by the essay (51%) and the oral/school exam (49%). Semester with teaching: Home exam + oral exam (>20 students: Home exam + 4 h school exam) Semester without teaching: Home exam + 4 h school exam.	None
JUS276-2-A	Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights	20	Paper 50 %, four hour school exam: 50 %. Resit next semester.	During the course, the students must write a final paper (maximum 2000 words) The paper must be approved prior to the school exam.
JUS277-2-A	Introduction to Copyright Law	5	Exam only in semesters with teaching. Three hour school exam.	None
JUS277-2-B	International Copyright Law	10	Exam only in semesters with teaching. Three hour school exam.	None
JUS278-2-A	Comparative Private Law	10	Exam each semester. Four hours school exam.	None
JUS279-2-A	Transnational Commercial Law I	10	Exam each semester. Four hour school exam.	None
JUS279-2-B	Transnational Commercial Law II	10	Exam each semester. Four hours school exam.	None
JUS280-2-A	Alternative Dispute Settlements	10	**Semester with teaching:** • A paper of 1800 words maximum. Each paper topic is open but has to be approved by the course teacher. • A final examination consisting of two or more essay questions.	None

			The paper will count for 25% of the grade, and the exam 75%. **Semester without teaching:** A four hours written school exam	
JUS281-2-A	Comparative Constitutional Law	10	**Semester with teaching:** • A paper of 1800 words maximum. Topic for the paper will be announced by the lecturer in the beginning of the semester. • A final examination consisting of two or more essay questions. • The paper will count for 25 % and the final examnination will count for 75 %. **Semester without teaching:** A four hours written school exam	None
JUS282-2-A	International Business Contracts: Structures, Negotiation, Conflict Avoidance and Resolution	10	Three hours school exam.	None
JUS283-2-A	Arbitration Theory and Practice	20	Exam only in semesters with teaching. A final written examination consisting of one or more essay questions (4 hours).	None
JUS285-2-A	EU and EEA Public Procurement Law	10	During the course, the students shall write a final paper (maximum 2000 words, excluding footnotes). This will make up 50 % of the final mark. 50 % of the mark is based on a 4 hours school exam.	During the course, the students shall write a final paper (maximum 2000 words, excluding footnotes). This will make up 50 % of the final mark.
JUS286-2-A	Constitution and Politics	10	Graded home exam (one week) and school exam (4 hours). Exam only in semesters with teaching. Resit of school exam only when mandatory elements are approved and home exam is passed. Grading is based on a joint evaluation of home exam and school exam, app. 50/50.	Attendance at 75 % of lectures/seminars and approved paper, suggested number of words: 2500, notes included.
JUS287-2-A	EU and EEA Commercial Law	10	Exam only in semesters with teaching. Paper (50%) and 30 minute oral examination (50%). Resit examination, same semester: A four hour written school exam will be offered to students who have passed their paper. Students that fail the paper will have a second chance to resubmit their paper before the oral exam.	Students will be required to submit a paper during the course (approximately 2500 words), constituting 50% of their final grade in the subject. Students may be asked to prepare case-studies and/or short presentations for certain lectures/seminars.
JUS288-2-A	International Criminal Law	10	Four hours school exam each semester.	None
JUS289-2-A	International Civil Procedure	10	Autumn (teaching semester): written school exam Spring (semester without teaching): written school exam 4 hour written school exam	None
JUS290-2-A	Common and	10	Three days home exam.	Seminar 10 and corresponding lectures.

	Civilian Influence in a Mixed Legal System			
JUS291-2-A	EU and EEA State Aid Law	10	Home exam (paper), constituting 25% of the final grade 4 hour school exam, constituting 75% of the final grade	None
JUS325	Rettshjelp - valgemne	30		
JUS329	Universitetspedagogisk veiledning	15		
JUS330	Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurranse	15		